

Favoruri guvernamentale pentru Voronin junior

În ianuarie 2004, ÎM „Transline”, firma fondată de fiul președintelui R. Moldova, a intrat în vizorul Curții de Conturi pentru că nu a repatriat mijloace bănești considerabile

Din anul 2001, Guvernul a favorizat direct, o perioadă îndelungată, companiile care transportă mărfuri pe calea ferată. Printre acestea și o firmă fondată de Oleg Voronin, fiul președintelui R. Moldova. Îndată ce Oleg a investit în serviciile de transport pe calea ferată, de pe piață a fost înlăturat principalul operator. Ulterior, Guvernul a adoptat două hotărâri prin care îi obliga pe agenții economici să importe sau să exporte anumite produse „exclusiv cu transportul feroviar”.

■ Dumitru LAZUR,

■ Vitalie CĂLUGĂREANU

Oleg Voronin a intrat pe piața serviciilor de expediție și transport pe calea ferată în luna iulie 2000, firma sa „Metal-market” fiind unul din fondatorii întreprinderii Mixte „Transline”. Inițial, conform datelor Camerei Înregistrării de Stat, partenerul său de afaceri a fost businessmanul Ghenadie Abașchin, care, timp de un an, a deținut și funcția de administrator al ÎM „Transline”. Ulterior, întâmplător sau nu, Abașchin a fost numit președinte al Consiliului de administrare al SA „Moldovagaz”, ocupând această funcție până anul trecut.

Înlesniri „marca Tătuca!”

La mai puțin de o săptămână de la fondare, la 11 iulie 2000, Comisia tarifară a Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” (CFM) a oferit „Transline” reduceri în serviciile de expediție: 40% - la transportarea mărfurilor tranzit pe liniile CFM, 20% - la mărfurile de import-export și 15% - la transbordarea mărfurilor. În plus, firma lui Oleg a obținut tarife speciale la transportarea unor cantități mari de cărbune, gaze, automobile, îngrășăminte minerale, grâu etc. (în total, la 23 tipuri de mărfuri). „Pomana” a fost de bun-augur, „Transline” reușind să adune rapid un portofoliu impresionant de clienți.

Dar aceasta nu e tot. Co-incidență sau nu, dar la 29 septembrie 2000, adică la doar două luni de la fondarea firmei „Transline”, directorul general al CFM, Miron Găgăuz, un bun amic al președintelui Vladimir Voronin (în 1988 ambii erau membri ai Comitetului orășenesc Bender al Partidului Comunist din RSSM - n.r.), a decis să lichideze principalul operator de pe piața serviciilor de expediție - „CFM-Expediție”, o firmă-fiică a CFM, care până în 2000-2001 efectua 80% din transporturile feroviare de mărfuri. De ce a fost lichidată? Pentru că - a spus

Miron Găgăuz - „CFM-Expediție” nu mai era rentabilă din punct de vedere economic. „În ultimii trei ani (1998-2000 - n.r.), întreprinderea a înregistrat numai pierderi”, a declarat Găgăuz.

Șeful de atunci al „CFM-Expediție”, Vladislav Fateev, era, însă, de altă părere. El a acuzat atunci administrația CFM că a „îngropat” subdiviziunea pe care o conducea, ca să facă lobby pentru unii agenți economici din R. Moldova. Întrebat astăzi de noi ce firme a avut în vedere, Fateev a refuzat categoric să discute despre acest subiect.

Favoruri guvernamentale

La 1 octombrie 2001, la puțin timp de la investirea Guvernului Tarlev-I, a fost adoptată Hotărârea nr.1027 „cu privire la unele măsuri de implementare a Legii privind piața produselor petroliere”. Punctul 3 din această hotărâre favoriza în mod direct „transportatorii feroviari”: „Se stabilește ca unicul mijloc de transportare a produselor petroliere importate este transportul feroviar”. „Petroliștii” au protestat vehement împotriva acestei prevederi. Presiunile importatorilor de produse petroliere, dar și ale unor instituții internaționale au determinat Guvernul să cedeze. La 10 aprilie 2002, Guvernul a modificat Hotărârea nr.1027, stabilind că produsele petroliere pot fi importate și cu autocisternele.

În aceeași zi, Oleg Voronin a renunțat oficial la calitatea de fondator al ÎM „Transline”. Totuși, timp de șapte luni, produsele petroliere au fost aduse în R. Moldova exclusiv cu trenul. Solicitat de noi, Serviciul Vamal a refuzat să ne furnizeze informații despre volumul operațiunilor realizate de ÎM „Transline” în acea perioadă, motivând prin faptul că „datele sunt confidențiale”.

După „plecarea” lui Oleg, la cârma ÎM „Transline” a rămas partenerul său de afaceri, Igor Anglicev, care până la sfârșitul anului trecut a fost și membru al Consiliului de administrare al băncii comerciale „FinComBank”, unde fiul președintelui este președinte al Consiliului de

Milioane nerepatriate. CCCEC tace

În ianuarie 2004, ÎM „Transline” a intrat în vizorul Curții de Conturi pentru că nu a repatriat mijloace bănești considerabile obținute ca urmare a importului de mărfuri și prestării serviciilor. Curtea de Conturi a cerut de la Centrul de Combateră a Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) să efectueze controale amănunțite la întreprindere. Solicitat de noi, CCCEC a anunțat că „a efectuat două controale la ÎM „Transline”

Administrație. Se pare că Oleg Voronin s-a retras doar pe hârtie.

Iaca Oleg! Nu-i Oleg! Iaca iar Oleg!

Scandalul cu nerepatrierea mijloacelor bănești (vezi caseta) nu pare să fi fost „o bulă de săpun”, cum afirmă CCCEC. În ianuarie 2004, a fost înregistrată „sospa” firmei lui Oleg - SRL „Transline Exim”, având ca fondatori principali pe Igor Anglicev (administrator la ÎM „Transline”, dar și la nou-creata companie) și Dumitru Tatar (unul din acționarii importanți ai băncii comerciale „FinComBank”). În același timp, ÎM „Transline”, încetul cu încetul, a fost trecută pe linie moartă, deși oficial nu a fost radiată din registrul întreprinderilor din R. Moldova.

Sediul noii firme este pe strada Vasile Alecsandri 79 din Chișinău (aici are apartamentul Oleg Voronin și tot aceasta este adresa juridică a ÎM „Transline”, „Metal Market”, „MoldconstructMarket” etc.). Voronin jr. are legă-

SRL, însă nu a depistat nereguli”. Curios e că, în aceeași perioadă, CCCEC a primit critici din partea Curții de Conturi, deoarece nu a întreprins măsurile necesare pentru „examinarea, după competență, a cazurilor privind restanțele la repatriere în mărime de circa 11,4 milioane dolari ale agenților economici, care nu au prezentat dări de seamă și au efectuat operațiuni financiare cu rezidenți ai zonelor off-shore”.

turi directe și cu „Transline Exim”, fapt indicat expres doar în versiunea de limbă engleză a Raportului anual al „FinComBank” din 2005, la capitolul „Related Party Transactions” (în traducere în limba română, „tranzacțiile dintre părțile legate”).

Potrivit Standardului Național de Contabilitate, termenul de „părți legate” este explicat în felul următor: „persoane juridice ori fizice, una dintre care poate să o controleze pe cealaltă sau să exercite o influență notabilă asupra acesteia la luarea deciziilor financiare și economice, sau care sunt plasate sub controlul comun al întreprinderii principale”. În raportul „FinComBank” este scris negru pe alb că în 2005 banca a încheiat tranzacții importante cu „Transline Exim” SRL, „parte legată” cu Oleg Voronin, membru și președinte al Consiliului de Administrație a băncii.

Povestea se repetă

În iulie 2004, pe masa Guvernului a ajuns un proiect de hotărâre „privind unele măsuri de reglemen-

tare a achiziționării și exportului de cereale și produse cerealiere”, care stabilea că cerealele vor fi exportate numai pe calea ferată, iar toate operațiile de export vor fi realizate prin intermediul Bursei Universale de Mărfuri. Ministrul de atunci al Agriculturii, Dmitri Todoriglo, a explicat această „necesitate” astfel: „Calea Ferată va putea controla mai bine exportul de grâu, iar Bursa de Mărfuri va stabili un preț minim de export”. Sub presiunea societății civile, la 26 iulie 2004, Guvernul a exclus din textul final al hotărârii obligativitatea exportării cerealelor pe calea ferată.

La scurt timp după aceea, Departamentul Vamal a emis o dispoziție prin care a cerut ca exportul de cereale să se facă doar cu trenul. Potrivit Asociației patronale a exportului și importului de produse agricole „Agrocer”, agenții economici s-au văzut nevoiți să folosească doar calea ferată, deși hotărârea Guvernului nu prevedea expres acest lucru. Prin urmare, iarăși erau favorizate companiile care prestează servicii

de expediție pe calea ferată, inclusiv „Transline Exim”.

Guvernul a anulat această hotărâre abia la 18 august 2006, după ce a încheiat un nou Acord cu Fondul Monetar Internațional, care a cerut tranșant excluderea restricțiilor la exportul produselor cerealiere.

„Criza vagoanelor”

Analistul economic Viorel Chivriga ne-a spus că există voci care spun că decizia de restricționare a exportului de cereale și produse cerealiere avea la bază exclusiv motive politice. „Introducerea restricțiilor nu a stimulat, ci din contra, a inhibat exporturile de grâu. Pe lângă restricțiile legale, au existat și bariere informale la exportul grâului, cum ar fi obligativitatea de a transporta cerealele exclusiv cu transport feroviar. Unii businessmani afirmă că CFM deseori invocă „lipsa vagoanelor”, care, totuși, erau ușor găsite de firmele cu ramificații în structurile guvernamentale”, susține Chivriga.

CFM respinge acuzațiile, afirmând că „criza vagoanelor” a fost cauzată de unele neînțelegeri dintre CFM și Căile Ferate ale Ucrainei. CFM mai susține că atunci au fost afectați toți expeditorii.

Nu-i Oleg - nu-s favoruri!

Igor Anglicev, directorul „Transline Exim”, ne-a asigurat că, actualmente, întreprinderea pe care o conduce nu mai are nimic în comun cu Oleg Voronin. „Da, Oleg Voronin a pus bazele companiei „Transline”, însă s-a retras din afaceri cu mulți ani în urmă. Probabil, Oleg Voronin nu mai era interesat de serviciile de transportare și expediție. Vă asigur că acest business nu aduce un profit exorbitant, așa cum cred unii.... „Transline Exim” a fost creată ca urmare a retragerii asociaților ucraineni din „Transline”. Deci, e aceeași firmă, doar cu un alt statut”, a precizat Igor Anglicev.

Administratorul de la „Transline Exim” ne-a asigurat că astăzi compania sa nu este favorizată în niciun fel de CFM, iar „criza vagoanelor” de anul trecut nu i-a ocolit. „În R. Moldova aproape 50 de companii prestează servicii de expediție pe calea ferată. CFM nu mai oferă reduceri considerabile pentru nimeni”, a conchis Anglicev.

Investigația jurnalistică a fost finanțată în cadrul proiectului Scoop (prin Asociația Jurnaliștilor de Investigație danezi - FUJ).